

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 159/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. K., P., zastúpeného advokátkou JUDr. O. M., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 201/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2012 doručená sťažnosť Ing. D. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 201/05 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo: „V mojej právnej veci vedenej na Okresnom súde v Prešove pod č. k. 12C 201/2005 proti žalovanému J., s. r. o.(...), o zaplatenie škody na motorovom vozidle v čiastke 2 606,69 EUR a o odpustenie zmeškanej lehoty, dňa 21. 11. 2011 som obdržal uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 12C 201/2005 zo dňa 15. 2. 2010, ktorým bolo moje podanie zo dňa 29. 2. 2008 odmietnuté. (...)

Moje uvedené podanie na súd bolo odmietnuté z dôvodu, že som údajne nereagoval na výzvu súdu uznesením č. k. 12C/201/2005-119 a nedoplnil svoje podanie z 29. 2. 2008 v súdom stanovenej lehote.

To sa však nezakladá na pravde, nakoľko uvedená výzva súdu na doplnenie môjho podania mi v skutočnosti doručená nebola. To napokon uvádza aj sám súd v napadnutom uznesení. Pokiaľ však dodáva, že podľa § 47 ods. 2 O. s. p. zásielku možno považovať za doručení dňom jej vrátenia súdu vzhľadom na oznámenie OO PZ S. zo dňa 10. 12. 2009, s týmto sa nie je možné stotožniť, nakoľko zásielka mi nebola súdom doručovaná postupom stanoveným v § 47 ods. 2 O. s. p. a uvádzané oznámenie OO PZ S. nemohlo byť pre doručovanie zásielky dostačujúce.

Stále sa totiž zdržiavam na adrese svojho trvalého bydliska z dôvodu opatrovania ťažko zdravotne postihnutej manželky, ktorej som bol ÚPSVaR v P. ustanovený za opatrovníka. Príslušník OO PZ S. sa nemohol v žiadnom prípade uspokojiť s informáciou môjho suseda ohľadom môjho zdržiavania sa doma. Informácia suseda nemôže byť vieruhodná ani smerodatná a nebola ani pravdivá. Nemám tiež ani vedomosť o tom aby mi zásielka bola doručovaná OO PZ S. alebo iným - zákonom stanoveným spôsobom.

Naviac podotýkam, že moje zastúpenie advokátkou JUDr. V. S. bolo z mojej strany ukončené 27. 2. 2009, preto v napadnutom uznesení je nesprávne uvedené toto moje právne zastúpenia, a tým aj napadnuté uznesenie súdu je navyše vadné.

Som preto toho názoru, že uvedeným postupom súdu v mojej právnej veci bol porušený zákon a moje základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného Dohovoru na spravodlivé konanie. (...)

Keďže nemám inú právnu možnosť brániť sa uvedenému nezákonnému postupu súdu, v zmysle § 127 ods. 1 Ústavy SR podávam túto sťažnosť, pričom žiadam súčasne o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 3 000.- EUR. O cca túto sumu som bol totiž ukrátený v súvislosti s daným súdnym konaním, s ktorým mi vznikli náklady na cestovné, právne zastupovanie, znalecké dokazovanie a navyiac aj na automontáž splynofikovania vozidla, na ktorom mi vznikla škoda, náhradu ktorej som v uvedenom súdnom konaní uplatnil.

Navrhujem pritom, aby Ústavný súd SR po jej prerokovaní vydal toto uznesenie:

Ústavný súd SR začína konanie o porušení základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Medzinárodného Dohovoru na spravodlivé, verejné a v primeranej lehote prejednanie jeho veci nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Po začatí konania navrhujem aby senát Ústavného súdu vydal tento nález:

1. Ústavný súd SR vyslovuje, že konaním Okresného súdu v Prešove č. k. 12C 201/2005 došlo k porušeniu základného ústavného práva sťažovateľa - zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného Dohovoru

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 000,00 Eur, ktoré je mu povinný vyplatiť porušovateľ základného práva - Okresný súd v Prešove v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu a nahradiť trovy tohto konania(...)"

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 201/05.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

1. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia s'ťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie s'ťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa s'ťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania s'ťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa s'ťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných priet'ahoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označil za účastníka tohto konania. Keďže v napadnutom konaní – ako to sám s'ťažovateľ vo svojej s'ťažnosti uviedol – okresný súd rozhodol uznesením č. k. 12 C 201/05-129 dňa 15. februára 2010, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 16. apríla 2010, s'ťažovateľ sa o namietaných zbytočných priet'ahoch mohol dozvedieť najneskôr v uvedený deň. Pretože predmetná s'ťažnosť bola podaná osobne na ústavnom súde v čase (12. januára 2012), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v s'ťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné s'ťažnosť posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

2. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z vyznačenia právoplatnosti na uznesení č. k. 12 C 201/05-129 z 15. februára 2010 (ktoré bolo k sťažnosti priložené) vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde právoplatne skončené 16. apríla 2010. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním z 12. januára 2012, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. Okrem uvedeného podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky

na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať

bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodal a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012